

Kultura Brunei

Rodzina

Rodzina jest centralnym punktem w strukturze społecznej. Rodzina Brunejska obejmuje ciotki, wujków, kuzynów a także bliskich przyjaciół. Od członków rodziny wymaga się stanowczej lojalności. W rezultacie, Brunei jest społeczeństwem hierarchicznym. Wiek i pozycja są niezwykle ważne. Od młodego wieku dzieci uczone są podporządkowania swoich pragnień i potrzeb dobru całej rodziny i bezwarunkowego szacunku dla starszych. Uczą się również, że to właśnie poprzez rodzinę osiągną swoje cele życiowe.

Twarz

Pojęcia twarzy, wstydu i honoru są niezwykle istotne dla Brunejczyków. Przez to są oni bardzo uprzejmi i dobrze wychowani. Utrzymanie twarzy jest największym priorytetem. W kulturze brunejskiej znaczenie wypowiedzi i słów jest dużo mniej dosłowne niż osobom wychowanym na Zachodzie może się wydawać. Z tego wynika, że słowa są mniej ważne i należy skupić uwagę na tonie głosu, gestach, kontakcie wzrokowym i mimice twarzy. Bezpośrednie wypowiedzi, zwłaszcza negatywne, nie są mile widziane. Okazywanie emocji, takich jak gniew, frustracja lub niecierpliwość prowadzi do utraty twarzy i Brunejczycy sami starają się tego nie robić oraz zauważają takie zachowanie u nas.

Religia

Większość Brunejczyków to Muzułmanie więc ich życie codzienne jest podporządkowane obowiązkom Islamu. Alkohol jest w kraju zakazany, ale wieprzowina jest dostępna. Relacje międzypłciowe są rządzone przez prawa Islamu, przez co dotyk a za tym idący, uścisk dłoni pomiędzy kobietą a mężczyzną, jest rzadki. Brunejczycy praktykują gorliwy ale tolerancyjny Islam, więc są bardzo pobożni ale nie wrody wobec innych wyznań.

Muzułmanie muszą modlić się pięć razy dziennie – a świcie, w południe, po południu, na zachód słońca i wieczorem. Piątek jest dniem świętym i wszystkie instytucje rządowe i komercyjne są zamknięte. Wiele przedsiębiorstw i urzędów państwowych jest zamknięte również w niedzielę i sobotę po południu. Podczas postnego miesiąca Ramadan, urzędy państwowe pracują 6 godzin dziennie a wszelka działalność sportowa i zabawowa jest wstrzymana.

Etykieta i zwyczaje

Spotkania

Przywitanie zależy od pochodzenia i wieku osoby z którą się spotykamy. Wielu mężczyzn przyjęło zachodni zwyczaj uścisku dłoni, ale nie możemy się zawsze tego spodziewać, zwłaszcza jeśli spotykamy się z osobami starszymi i kobietami. Malajscy mężczyźni ściskają sobie nawzajem dłonie przy powitaniu, ale pomiędzy kobietą i mężczyzną jest to rzadkie. Młodzi Brunejczycy mogą ucisnąć dłoń kobiecie z innego kraju albo tylko się ukłonić. Spotykając się z osobą starszą lub wyżej postawioną powinniśmy się ukłonić. Patrzenie prosto w oczy jest uważane za niegrzeczne, zwłaszcza jeśli jest to osoba starsza lub wyższa w hierarchii.

Spotkania biznesowe są formalne. Dobrym zwyczajem jest powiadomienie naszych brunejskich partnerów o członkach naszej delegacji aby mogli przygotować grupę odpowiadającą nam rangą. Często na początku spotkania najważniejsza osoba przywita nas krótkim przemówieniem. Nie musimy robić tego samego, ale powiedzenie paru słów pokaże, że mamy kompetentnego lidera. Powinniśmy zawsze przedstawić najważniejszą osobę naszej delegacji, jako pierwszą. Tytuły są bardzo ważne i mogą być trudne do zrozumienia. Tytuł może zawierać nawet do dwudziestu słów. Zwracanie się do kogoś używając tylko tytułu jest normalne i akceptowane przez Brunejczyków. Wizytówkami wymieniamy się zaraz po przywitaniu. Podajemy je oburącz albo prawą ręką, każdej osobie z którą się spotykamy po raz pierwszy. Należy dokładnie przeczytać wizytówkę zanim ją schowamy; szacunek okazywany wizytówce pokazuje nasze podejście do osoby od której ją dostaliśmy. Publicznie nie wolno też niczego do wizytówki dopisywać.

Prezenty

Jeśli jesteśmy zaproszeni do kogoś do domu powinniśmy przynieść mały prezent, taki jak dobrą czekoladę lub owoce. Nie powinno się dawać pluszowych psów dzieciom ani nic wykonanego ze skóry wieprzowej. Dając jedzenie musimy upewnić się, że nie zawiera ono żelatyny lub innych substancji które nie są 'halal'. Biały papier oznacza śmierć i żałobę więc nie powinniśmy nim pakować prezentów. Prezentu podajemy prawą ręką, albo oburącz jeżeli prezent jest duży. Prezenty nie są otwierane po ich otrzymaniu.

Jedzenie

Brunejczycy zwykle nie zapraszają obcokrajowców do siebie do domu. Jeżeli jesteśmy zaproszeni, powinniśmy to uważać za wielki zaszczyt i świadectwo dobrych relacji osobistych. Punktualność nie jest wymagana, więc lekkie spóźnienie nie spowoduje obrazy. Wchodząc do domu zdejmujemy buty i witamy się z najstarszą osobą jako pierwszą. Ważne jest poczekać na wskazanie nam miejsca, zanim siądziemy, ażeby nie naruszyć hierarchii rodzinnej. Jeśli zostanie zaproponowany nam napój, powinniśmy go przyjąć dlatego, że odmowa może być potraktowana osobiście. Nie powinniśmy zaczynać jeść jako pierwsi; czekamy na niewerbalne zezwolenie osoby najstarszej, chyba że jesteśmy gośćmi honorowymi, ale i wtedy będzie nam dane do zrozumienia kiedy możemy rozpocząć posiłek. Nie wolno przy jedzeniu używać lewej ręki; jest ona uważana za nieczystą. Podajemy jedzenie również wyłącznie prawą ręką. Wielu Malajów je palcami ale obcokrajowiec może otrzymać sztućce, zwykle widelec i łyżkę.